

## RECENZIE

I. A. Rezanov: **Istorija geotektoničeskich idej.** Nauka Moskva, 1987, 52 Kčs

Četba této publikace poskytne víc než přehled o geotektonických představách za posledních dvěstě let. Je to vlastně ukázka, jak se mění a vyvíjí geologie a geologický pohled na Zemi. Vedle geosynklinál a platforem, které byly dlouhou dobu hlavním geologickým problémem, věnuje autor pozornost i tektonickým pohybům a procesům včetně role hlubinných zlomů v struktuře Země, vrásnění a tektogenezi. Snad nejzajímavější je výklad týkající se posledních 50 let, kdy se z dlouhodobého studia geologických, t. j. především petrografických a biostratigrafických výzkumů přešlo k pohledům geofyzikálním a jak se změnil pohled na Zemi, který došel až k současné krizi v geotektonice, kdy vedle sebe existují dvě zcela protichůdné hypotézy fixismu a mobilismu. Autor správně ukazuje, že budoucnost geotektoniky a tedy i obecně geologie spočívá v nových poznatcích z dna oceánů opírající se jako i na kontinentech o poznatky nejen fyzikální (geofyzikální), ale i chemické (geochemické) a biologické (paleontologické).

Radan Květ

J. Demek: **Úvod do štúdia teoretickej geografie.** SPN Bratislava, 1988, 26 Kčs

Kniha známého moravského geografa, určena pro přírodovědecké a pedagogické fakulty, je především teoretická, jak to vyplývá už z názvu. Smyslem recenze pro geologické pracovníky je upozornění, jak se mění svět kolem nás a jak současná geografie začíná nově integrovat pod „svou střechu“ nejrůznější disciplíny z oblasti věd o Zemi, věd společenských i technických. Na rozdíl od jiných oborů věd o Zemi zajímá geografii především krajinná sféra, v níž se odehrává život. Zajímavým a v geologických vědách nutným vývojovým stupněm je uplatňování nově se rozvíjejících metodologických principů. Mezi ně patří především systémové myšlení se zkoumanými prvky a složkami, vazbami a strukturou, hierarchií a řídicími vlivy i zpětnou vazbou, analýzou a syntézou a modelováním i prognózou. Jestliže pro geografa je takový přístup nutností nejbližších dní, pak pro geology, kteří nechtějí zůstat jen u nejužší specialisace, se stane podobný přístup potřebou nejbližších let.

Radan Květ